

Miljø- og Fødevareministeriet
Kystdirektoratet

Realdania

OPSAMLING PÅ NETVÆRKSMØDE

BYERNE OG DET STIGENDE HAVVAND PILOTPROJEKTER

26 SEPTEMBER 2019

DAGENS PROGRAM

Velkomst v/ Mikkel Suell Henriques & Thorsten Piontkowitz

Kort præsentation af projekterne

Når havet stiger v/ Rasmus Dahlberg

Frokost og netværk

Nyt blik på projekterne v/ Gertrud Jørgensen & Tom Nielsen

Open space workshop

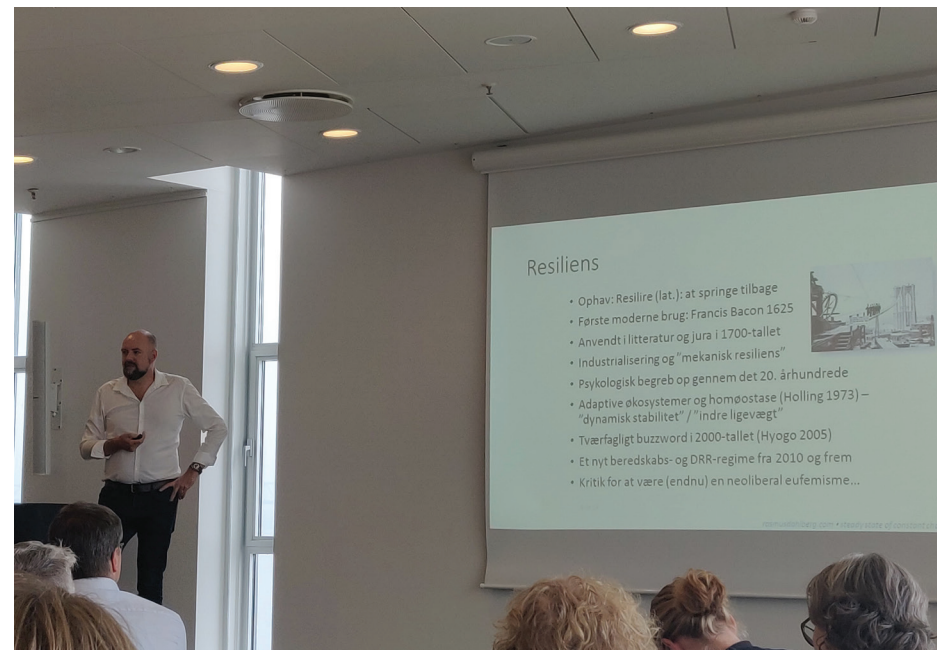
Udviklingsworkshop

Fernisering af plancher

Byvandring med erfaringer fra Middelfart

Det videre forløb

Middag

WORKSHOP 1

Assens

Hvad blev der talt om?

- En af de opgaver, der forestår, er at få lavet et godt udbud af opgaven med at undersøge sandtransporten i projektområdet og mulighederne for at udvikle et klitlandskab.
- Her nævnte Hedensted Kommune, at der godt kunne være nogle synergier i, at kommunerne på tværs måske kunne have nogen fælles udbud af opgaver eller del-analyser.

WORKSHOP 1

Dragør

Hvad blev der talt om?

- Den planlagte beskyttelse og scenarie 3. Dragør Kommune havde besluttet sig på en afgrænsning af kystsikringen, men efter et tilbud om et samarbejde med Sund og Bælt, er der udviklet yderligere beskyttelsesscenarier (se oplæg). Flere deltagere foreslog at beholde scenarie 3 i det fremtidige paralleløpdrag, som en mulig løsning. Dragør Kommune var enige i at det kunne være en langsigtet løsning. Afgrænsningen i scenarie 3 ligger dog i et Natura 2000 område og involverer mange parter som endnu ikke er inddraget.
- Inddragelse af andre aktører. Dragør Kommune har en begrænset befolkning og vil derfor formentligt skulle finde finansiering blandt andre parter. En mulighed kunne være at tage kontakt til ejere af større infrastruktur i området, såsom Københavns Lufthavn.
- Hvornår er det mest fordelagtigt at etablere et digelag i processen? Hedensted Kommune vil gøre det i starten af processen og Dragør Kommune vil gøre det væsentligt senere i processen. Hvad er fordelene og ulemperne ved de to tilgange? Det kunne være spændende at undersøge fra et forskningsperspektiv.

WORKSHOP 1

Hedensted

Hvad blev der talt om?

- Det kan være en udfordring at introducere innovation ind i processen, hvis den primært er borgerdreven. En mulighed er at introducere innovationsspørgsmål ind i borgermøderne. Deltagerne var enige om, at det er vigtigt, at Hedensted Kommune er meget skarpe i tilrettelæggelsen af borgermøderne, så der op-sættes nogle rammer, hvor der også kan tænkes innovativt og ikke kun tænkes på et praktisk niveau.
- Der er en risiko for, at forhandlingerne borgerne imellem går i stå og at de ikke kan løse deres uenigheder. Det er en af risikoerne i dette projekt, ved at Hedensted Kommune giver borgerne så meget frihed, men kommunen står klar til at assistere borgerne med konfliktløsning.
- Hvilken type rådgivere er der brug for? Der er meget procesarbejde i dette projekt, men når borgerne kommer tættere på en konkret løsning er procesrådgivning ikke nok, så er der også behov for teknisk rådgivning.
- Hvornår er det mest fordelagtigt at etablere et digelag i processen? Hedensted Kommune vil gøre det i starten af processen og Dragør Kommune vil gøre det væsentligt senere i processen. Hvad er fordelene og ulemperne ved de to tilgange? Det kunne være spændende at undersøge fra et forskningsperspektiv.

WORKSHOP 1

Hvidovre og København

Hvad blev der talt om?

- Der er meget store infrastrukturelle værdier på spil. En 1000 årssikring er beregnet til den optimale sikring fra en samfundsøkonomisk beregning. Men fordi projektområdet omfatter central infrastruktur, kan der være behov for at sikre yderligere i nogle delområder.
- Klassiske bidragsmodel på så stort et område som København og Hvidovre fungerer ikke optimalt. Bidragsmodellerne i dette projekt er nødt til at blive skruet sammen på en anden måde og nødt til at koble det langt mere op på, hvad det er for en merværdi, der kommer og hvem vil have glæde af det i sådan en grad, at de vil være med til at medfinansiere det.
- Randers Kommune har haft gode erfaringer med at tænke finansierings- og løsningsmodeller sammen, og ikke som to separate spor.
- Mange kommuner bygger sig hen imod at få skabt en situation, hvor der er så alvorligt skadesomkostninger, at det kan betale sig at bygge et dige. Det er den situation som København er i nu – det er vigtigt, at det også kommunikeres "sørg for at undgå denne problemstilling i andre kommuner".
- Det er interessant for andre kommuner, hvordan dette projekt håndterer Natura 2000 udfordringen og den meget statiske naturopfattelse, som opererer i øjeblikket. Holland har erfaringer med at lave forbedringer af natur ift. udpegningsgrundlaget i Natura 2000 områder, som en måde at skabe blød kystbeskyttelse på.

WORKSHOP 1

Middelfart

Hvad blev der talt om?

- Der blev talt om udfordringen med at afprøve 1:1-løsninger, både ift. realiseringsomkostninger og ift. det relativt lille projektområde.
- En anden udfordring for projektet kan være, at Middelfart ikke i samme grad som andre har en brændende platform – stormfloden har ikke været der endnu. Men til gengæld er 'Middelfart som klimalaboratorium' en signaturindsats i kommunen og nyder derfor stor politisk opbakning.
- Kommunen har allerede arbejdet meget med Klimabyen, men har måske ikke i tilstrækkelig grad evalueret og lært af erfaringerne. Så de vil bruge nogle kræfter på at undersøge, hvornår tingene er lykkedes og hvornår det er gået galt. På den måde kan erfaringerne bruges i pilotprojektet – hvor der i øvrigt også vil være øget opmærksomhed på læring undervejs.

WORKSHOP 1

Randers

Hvad blev der talt om?

- Mulighederne i et forøget kommunalt beredskab til at øge risikovilligheden i forbindelse med nybyggeri. Og i så fald, hvor stort et kommunalt beredskab kan/vil/bør man opretholde, og hvilken indvirkning har det på implementeringen af permanente løsninger?
- DAPP-analyser og langsigtede strategier. Når der endnu ikke er valgt en strategi, for hvordan Randers fremtidige sikring skal se ud, hvilke krav kan kommunen så sætte til nybyggeri? Hvad gør Randers Kommune, hvis forventningerne ændrer sig? Her er det vigtigt at der tidligt udarbejdes en DAPP-analyse og langsigtede strategier, så man kan blive skarpere på disse svære beslutninger og klæde politikerne ordentligt på til at træffe de rigtige beslutninger.
- Projektområdet omfatter flere lokalplaner. Her kan et redskab som en rammelokalplan eller masterplan, være nyttigt til at sikre en sammenhængende kvalitet mellem disse lokalplaner, der udvikles under forskellige tidshorisonter.
- Et samarbejde eller koordinerende arbejde mellem projekterne om klimasikring i Randers by og klimasikring af Gudenåen. Det giver god mening at de to projekter tænkes sammen, da løsninger i det ene projekt kan påvirke sikringsbehovet i det andet projekt.

WORKSHOP 2

MARKEDSPLADSØVELSE

Assens

Hvad er vi rigtig gode til?

- Gode erfaringer med borgerinddragelse og tværfaglighed ifm. regnvandsprojekter
- Godt kendskab til udfordringer og mulige tiltag

Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- Kan vi finde den rigtige tekniske løsning?
- Kan vi få interessenterne til at spille med, også ift. finansiering?

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- Kvalificering af projektet
- Gode input
- Synergi omkring ens problemstilling

Dragør

Hvad er vi rigtig gode til?

- Tidlig borgerinddragelse og tæt dialog
- Politisk opbakning
- Tænke adaptivt + rumme fleksible løsninger

Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- At have opbakning blandt borgerne fx når vi skal formidle at løsningen måske består af flere løsninger / når det bliver komplekst
- At formulere præcise krav i parallelopdrag
- At projektets forudsætninger bliver forældet inden vi sætter spaden i jorden
- Natura 2000 kendskab - få ressourcer og viden

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- Inspiration
- At blive overrasket
- Fagligt fællesskab at trække på

Hedensted

Hvad er vi rigtig gode til?

- Borgerinddragelse/samarbejde
- Tør sætte ting på pause
- Tværfaglighed
- Proces fokus

Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- Havnens særinteresser (privat havn)
- Historik - ifm. tidligere arbejde med løsninger
- Polarisering
- Skabe innovation

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- Sparring (kommunen, forskere, partnerskabet)
- Inspiration
- Mulighed for at hæve ambitionsniveauet
- Hjælp til proces, metode og design
- Hjælp til finansieringsmodel
- Pres på os selv og vores proces/løsning

WORKSHOP 2

MARKEDSPLADSØVELSE

Hvidovre og København

Hvad er vi rigtig gode til?

- Tværkommunale samarbejde efter ny højvandsstatistik
- Modningsprojekt mellem 2 kommuner

Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- Finansiering
- Interessenter
- Natura 2000

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- Sparring og refleksion med de andre projekter og forskere

Middelfart

Hvad er vi rigtig gode til?

- Helhedsorienteret tilgang til klimatilpasning ift. regnvand
- Tværsektoriel forankring
- Skabe politisk opbakning
- Evaluering og vidensopsamling

Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- Havvandsstigninger opleves potentielt uaktuelt
- Havnelaboratoriet: lidt for meta?
- Den brede forankring
- Meget afgrænset område ift. havvand
- Konkrete resultater

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- Input til konkretisering
- Input til metodetilgang

Randers

Hvad er vi rigtig gode til?

- Kinderægget, løsninger der kan mere end én ting
- Udviklingsplan der rummer virkelighedens kompleksitet [støj, afsætning, etaper, jordforurening, natur, klimatilpasning, osv.]

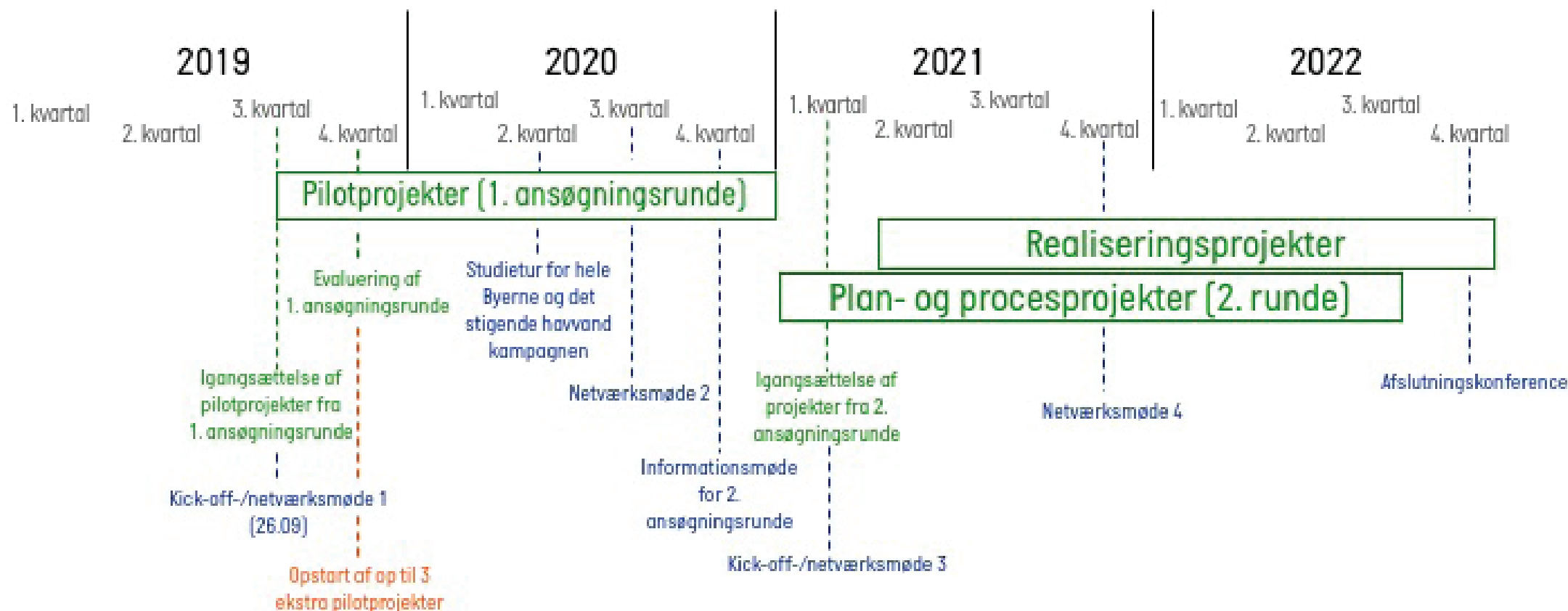
Hvad er de største udfordringer for vores projekt?

- Rækkefølge og timing i undersøgelserne, når "toget kører"
- Ejerskab og beslutningsdygtighed i organisationen
 - Er vi klar til de svære beslutninger?
 - Der er mange dagsordener
- Hvordan bevarer vi adaptiv kapacitet i vores planlægning - også i praksis?

Hvad vil vi gerne have ud af dette forløb/netværk?

- En tur i helikopteren - langsigtet adaptiv plan
- En farbar vej til realisering [konkret viden + svar, konkrete handlinger]
- Vi ved hvornår vi skal tage de afgørende beslutninger [DAPP] - "point of no return" indikatorerne

TIDSPLAN

DET VIDERE FORLØB

Studietur

Som det kan ses på tidsplanen, er der planlagt en studietur for hele Byerne og det stigende havvand kampagnen i 2. kvartal af 2020. Det er endnu ikke besluttet hvor studieturen skal foregå henne. I er derfor meget velkommen til at komme med input både ift. steder, der kunne være spændende at besøge og temaer inden for sikring mod havvandsstigninger, som I synes kunne være interessante at høre mere om. Send gerne jeres forslag til martin@b-a-r-k.dk inden efterårsferien.

Kontakt til forskernetværket

Forskernetværket har givet udtryk for, at pilotprojekterne meget gerne må tage kontakt til forskerne, hvis de kan se muligheder for relevant følgeforskning eller andet samarbejde. Se Gertrud Jørgensens præsentation for et overblik over forskerne, deres forskningsfelt og deres kontaktoplysninger.

Evaluerings

Evaluerings af forløbet/partnerskabet vil foregå i tre henseender.

- Løbende evaluering

Denne evaluering vil primært foregå gennem de planlagte netværksmøder. Her har projektkommunerne mulighed for at udveksle erfaringer omkring deres projekter og den proces de er igang med.

- Afsluttende evaluering m. erfaringsopsamling og læringspunkter

Der vil afholdes en afslutningskonference, hvor de forskellige kommuner kommer med en kort opsamling på deres projekt, proces og forløbet, så andre kommuner kan få glæde af erfaringerne.

- Procesevaluering af partnerskabet

Evaluerings af partnerskabet, ansøgningsprocessen og de forskellige afholdte arrangementer sker løbende. Denne evaluering foregår bl.a. med kommunernes hjælp gennem feedback til netværksmøderne og ved afslutningskonferencen.

